

ŠTA BISMO MOGLI URADITI DA IZBJEGNEMO POŽARE?

Najbolji način da izbjegnemo štetu bilo koje vrste jeste da uopšte ne palimo poljoprivredni otpad kada čistimo njivu, obrezujemo voćnjak, u jesen sakupljamo opalo lišće ili kosimo travu u dvorištu.

Postoje brojni načini da se iskoriste žetveni ostaci (sakupljanje, baliranje i dalje korišćenje u stočarstvu, proizvodnji energije, te kompostiranju), a moguće je i primjeniti sitnjenje žetvenih ostataka radi lakšeg zaoravanja na parceli (uz kvalitetnu i odgovarajuću mehanizaciju).

Kao krajnji cilj izmjene ove loše navike, smatramo da će se smanjiti negativan uticaj paljenja na kvalitet vazduha, spriječiti mogući požari i onemogućiti moguće štete, doprinijeti zaštiti zdravlja građana, te dati doprinos u upravljanju otpadom i promociji kompostiranja.

Na taj način ćemo doprinijeti i smanjenju klimatskih promjena.

Na kraju, ukoliko i dalje bude nesavjesnih građana, potrebno ih je prijaviti nadležnim inspekcijama, koje bi iste potom trebale sankcionisali.

*Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma*

Ova publikacija je napravljena uz finansijsku podršku Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost NVO "Sjeverna zemlja" iz Berana i ni na koji način ne odražava stavove Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

NE PALIMO POLJOPRIVREDNI OTPAD!

Brošura „Ne palimo poljoprivredni otpad!“ je napisana za potrebe realizacije projekta „Želimo čist vazduh!“, koji realizuje NVO „Sjeverna zemlja“ iz Berana. Projekat se finansira sredstvima Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za 2020. godinu.

Ideja za izradu Brošure je nastala na osnovu prepoznatog problema – nedovoljno poznavanje negativnog uticaja paljenja poljoprivrednog otpada na kvalitet životne sredine i zdravlje ljudi kod crnogorskih poljoprivrednih proizvođača.

Ovaj dokument ima za cilj da poljoprivredne proizvođače, ali i širu javnost, upozna sa negativnim uticajem paljenja poljoprivrednog otpada na kvalitet životne sredine i zdravlje ljudi, i ukaže im na mogućnosti korišćenja istog.

Februar, 2021

Svjedoci smo sve učestalijih požara tokom proljeća i jeseni kada se obavljaju pripreme obradivih površina za sjetvu u proljeće ili poslije žetve u jesen.

Požara nisu pošteđene ni površine koje se nalaze pod zaštitom, a uzrok svemu tome jeste čovjek, ali i nadležni inspekcijски organi, koji ne reaguju uvijek pravovremeno.

Iako zdravstvene posljedice od sagorijevanja poljoprivrednih ostataka nisu u potpunosti istražene, nesporna je činjenica da i relativno kratka izloženost takvom dimu može izazvati štetu po zdravlje ljudi.

Zakon o upravljanju otpadom propisuje: „Zabranjeno je paljenje otpada na otvorenom prostoru *ilili* u zatvorenom prostoru *ilili* postrojenjima koja nemaju dozvolu iz člana 31 ovog Zakona“.

Pomenuti Zakon propisuje da će se novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniti za prekršaj pravno lice koje ne poštuje zabranu paljenja koja je navedena.

Prema Zakonu o zaštiti i spasavanju Crne Gore „zabranjeno je ložiti vatru i ostavljati zapaljene predmete na mjestima na kojima postoji povećana opasnost od izbijanja i širenja požara (u parkovima, putnim pojasevima i na drugim mjestima na kojima postoji sasušena trava, lišće i drugi lako zapaljivi predmeti i materije)“.

Ovim Zakonom je propisano da će se novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura kazniti za prekršaj fizičko lice, ako: loži vatru i ostavlja zapaljene predmete na mjestima na kojima postoji povećana opasnost od izbijanja i širenja požara.

Iako je navedenim zakonima jasno propisano šta je zabranjeno, u posljednje vrijeme sve je više požara koji ne samo da ugrožavaju prirodu, njenu

floru i faunu, te zdravlje građana, nego dovode u opasnost i materijalna dobra koja je čovjek proizveo i koja su mu neophodna za život.

POSTAVLJA SE PITANJE ZAŠTO JE TO TAKO?

Odgovora na ovo pitanje može biti više, ali su najvažnija dva: prvi su loše navike iz prošlosti, kao osnov slabo razvijene svijesti građana, a drugi je slab inspekcijски nadzor.

Moramo priznati da je nedovoljno razvijena svijest građana o štetnosti paljenja poljoprivrednog otpada jedan od osnovnih uzroka ovog problema. Međutim, i nedostatak odgovornosti kod jednog dijela građana da nesavjesne građane prijave nadležnim inspekcijским organima predstavlja problem.

Sve dok budemo razmišljali na ovakav način nećemo napredovati, a požari će i dalje da nam uništavaju vrijedne ekosisteme, kao i materijalna dobra, koji su se godinama razvijali i gradili.